

VILL DU VETA MER?

Diskriminering betyder att avskilja och handlar om att vissa människor behandlas sämre än andra beroende på vilka grupper de anses tillhöra. För att förstå de bakomliggande orsakerna till diskriminering kan det vara viktigt att känna till vad som leder till att människor delas in i grupper (de kategoriseras) och hur normer och makt kan leda till diskriminering.

Att kategorisera är ett sätt för de flesta av oss att förstå tillvaron. Automatiskt beskriver vi saker i vår omgivning med gemensamma ord, exempelvis kallar vi så olika saker som skåp och stolar "möbler". Detta kan skapa struktur och underlätta för oss i våra liv. Men kategorisering kan också vara något negativt. Det blir tydligt då människor placeras in i olika grupper. När människor kategoriseras bygger det på förmodade likheter. Det kan bygga på allt ifrån hur människor ser ut, vilket funktionssätt de har, till vilket land de fötts i och så vidare. Föreställningarna om, och attityderna till, olika grupper som vi tycker oss se präglas av de normer som finns i samhället. Normerna styr hur "grupperna" värderas. De som ingår i gruppen antas ofta ha gemensamma egenskaper: stereotyper skapas.

Den här grupperingen av människor betonar dessutom skillnader i förhållande till andra grupper. Till exempel invandrare eller svensk, psykiskt frisk eller psykiskt sjuk, man eller kvinna. Det skapas ett vi och ett dem. Människor ses inte som individer med skiftande egenskaper, de ses istället som representanter för en grupp. Verkligheten är den att varje människa är unik. Varje människa är sammansatt av olika identiteter. (Jag kan exempelvis vara smålänning, tonåring, homosexuell och mycket mer.) För att förstå hur summan av våra identiteter påverkar vår position i samhället kan ett intersektionellt perspektiv vara till hjälp. Intersektionalitet är ett sätt att förstå hur olika maktstrukturer samverkar och hur dessa påverkar människors utrymme och tillgång till makt. Föreställningar om olikheter och likheter ger oss olika möjligheter att delta i vissa sammanhang. Det går till exempel inte att enbart prata om patriarkala strukturer och bortse från hur etnisk tillhörighet och sociala förhållanden påverkar människors tilldelade status.

Vill du veta ännu mer? Läs vidare här:

- Ageraguiden
- Agera utan att diskriminera: en handbok för arbete mot diskriminering
- Krokben och utsträckta händer
- Bryt! Ett metodmaterial om normer i allmänhet och heteronormen i synnerhet
- Medverkan: Fungerande förändringsarbete för lika rättigheter och möjligheter